

OGO – conferentie

13 maart 2013

OGO staat voor kwaliteit

Programma-overzicht

8.15 – 9.30	Ontvangst – stands bezoeken	Mozartfoyer
9.30 – 9.50	Opening	Schouwburgzaal
10.00 – 11.15	Workshopronde 1	Verschillende zalen
11.15 – 11.40	Koffie/thee pauze – stands bezoeken	Mozartfoyer
11.40 – 12.55	Workshopronde 2	Verschillende zalen
12.55 – 14.00	Lunch – stands bezoeken	Mozartfoyer
14.00 – 14.30	Lezing Gert Biesta	Schouwburgzaal
14.40 – 15.55	Workshopronde 3	Verschillende zalen
16.00 – 17.00	Afsluitende borrel	Mozartfoyer

Inlog: OGO
Wachtwoord: 2013

Deel je ervaring via
twitter: #OGO

Indeling workshops en zalen

Startblokken

Titel workshop	Ronde 1	Ronde 2	Ronde 3
Zand is interessant!		X Kernhem2	X Kernhem2
Spel; het past, het verlegt grenzen en het geeft een mooie opbrengst!	X Bach 1		

Basisontwikkeling

Titel workshop	Ronde 1	Ronde 2	Ronde 3
Anders zouden we natte voeten hebben, schematiseren in groep 1/2	X Kernhem2		
Zin in lezen krijgen!		X Bach 1	X Bach 1
OGO-groepsplannen op De Archipel: geen papieren tijgers maar uitgangspunt voor dagelijks handelen!	X Bach 2	X Bach 2	
Drama, taal en sociale vaardigheden			X Strauss 1
Techniek in groep 1/2	X Kernhem4		
HOREB onlosmakelijk verbonden aan Ontwikkelingsgericht werken!			X Bach 3

Bovenbouw

Titel workshop	Ronde 1	Ronde 2	Ronde 3
Ontwikkelingsgericht geschiedenis maken in de klas	X Kernhem3		
Schrijven in aansluiting op referentieniveaus	X Strauss 1	X Strauss 1	
Kinderen leren onderzoeken	X Bach 3		
Vakkennis opbouwen in onderzoeksactiviteiten		X Kernhem4	X Kernhem4
Kinderen anno 2013, wat verbindt ze en wat verslindt ze?		X Kernhem3	X Kernhem3
Filosoferen met kinderen		X Bach 3	
Aan de slag met de digitale HOREB bovenbouw!			X Bach 4

Directie / management

Titel workshop	Ronde 1	Ronde 2	Ronde 3
Hoe OGO kwaliteitskaarten OGO schoolontwikkeling kunnen dragen en werkdruk verlagen	X Bach 4		
Samen OGO invoeren dat is een echte activiteit!		X Bach 4	

Wetenschap

Titel workshop	Ronde 1	Ronde 2	Ronde 3
Goed onderwijs, het kind, en de wereld			X Bach 2

Inhoud en locatie plenaire lezing en workshops

- **Plenaire lezing Gert Biesta**

Goed onderwijs, het kind en de wereld.

(14.00-14.30 uur in Schouwburgzaal)

Prof. Dr. Gert Biesta

Dat goed onderwijs iets anders is dan effectief onderwijs, is misschien langzaamaan een meer geaccepteerd idee geworden. Desalniettemin blijft het belangrijk om de discussie over goed onderwijs op gang te houden, vooral in het licht van internationale ontwikkelingen waarin een zeer beperkte visie op wat goed onderwijs is naar voren wordt gebracht (zie met name PISA). In mijn bijdrage wil ik niet alleen betogen dat goed onderwijs altijd moet vertrekken van een brede visie op doelen en opbrengsten -en waarbij er aandacht is voor inhoud (kennis, vaardigheden, houdingen), de samenleving (tradities, manieren van doen, manieren van zijn), en het kind –maar waarbij het vooral ook gaat om het mogelijk maken van de verbinding van kind en wereld. Met betrekking tot die laatste vraag wil ik een lans breken om een oud pedagogische thema – de opvoeding van de wil – opnieuw onder de aandacht brengen.

Professor Gert Biesta is theoretisch pedagoog en filosoof. Hij heeft gewerkt aan universiteiten in Nederland en het Verenigd Koninkrijk, en is sinds januari 2013 verbonden aan de universiteit van Luxemburg. Biesta heeft een grote reeks publikaties op zijn naam staan over de theorie en filosofie van opvoeding en onderwijs, de relatie tussen opvoeding, onderwijs en democratie, de methodologie van pedagogisch en sociaal-wetenschappelijk onderzoek, beroepsonderwijs, volwasseneneducatie, en de opleiding van leraren. Een van zijn laatste boeken is “Goed onderwijs en de cultuur van het meten” (uitg. Boom Lemma, 2012, € 19,50). Hij stelt daarin dat de cultuur van het meten het risico in zich draagt de aandacht af te leiden van waar het in het onderwijs echt om zou moeten gaan. Vervolg op deze lezing vindt plaats in de workshop van Gert Biesta: ‘Goed onderwijs, het kind, en de wereld’ in workshop ronde 3 (zaal Bach 2).

Startblokken

- **Zand is interessant!**

In deze workshop verkennen we de mogelijkheden die de inrichting van de zandtafel biedt voor de brede ontwikkeling.

(Ronde 2, Zaal Kernhem 2)

(Ronde 3, Zaal Kernhem 2)

Anne Reijrink, adviseur Marant

Wat is er lekkerder dan met je handen vroeten in het zand? Jonge kinderen doen niets liever en daarom bieden we ze alle kansen zowel buiten in de zandbak als binnen in de zandtafel. Maar hoe kunnen we er voor zorgen dat ze in hun activiteiten in de zandtafel nieuwe handelingen verkennen, dat ze manipuleren en experimenteren? In deze workshop verkennen we wat het van de inrichting van je zandtafel vraagt om kinderen hiertoe uit te dagen. We staan erbij stil hoe we de brede ontwikkeling van peuters en kleuters kunnen stimuleren! En wat dit vraagt van jouw rol als pedagogisch medewerkster en leerkracht! Aan het eind van de workshop ga je met een aantal ideeën naar huis die je de volgende dag in je eigen praktijk kunt toepassen.

- **Spel; het past, het verlegt grenzen en het geeft een mooie opbrengst!**

Spel en passend onderwijs.

(Ronde 1, Zaal Bach 1)

Barendine Punt, leerkracht Koningin Beatrixschool Ouddorp

Janneke Hagenaar, nascholer en onderwijsontwikkelaar bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs.

“Oei, moeilijk hoor het zijn (jongste) kleuters.” Je hebt het vast weleens iemand horen zeggen. We kiezen liever een voor de hand liggend thema dichtbij huis, niet te ingewikkeld, gewoon lekker spelen. Of..... juist wel een keer inzetten op een pittig thema met veel nieuwe dingen en dilemma's. Wat levert dat op?

Barendine Punt uit Ouddorp laat zien hoe dat gaat bij het thema 'Safari: Op avontuur!'. "Hoe gaan we de grote giraffe die we gemaakt hebben vervoeren naar zijn plekje in de nieuwe hokken op de gang? Met zo'n lange nek wordt dat lastig." Daar is iedereen het mee eens. Hij is wel honderd meter, toch? Juf, hoe weten we wat de giraffe fijn vindt? "

Met de instrumenten uit HOREB navigeert Barendine doelgericht op hun safaritocht. En dat betekent behalve avontuur en plezier ook een goede opbrengst!

In de workshop bekijken we het thema van alle kanten en koppelen spel, de navigatie met HOREB, de opbrengst en het vervolg aan elkaar.

Natuurlijk zorgen we ervoor dat je in de workshop voldoende op papier krijgt om zelf in je groep ook het avontuur aan te gaan!

Basisontwikkeling (groep 1 t/m 4)

- **Anders zouden we natte voeten hebben**
(Ronde 1, Zaal Kernhem 2)

Willeke Westerlaken, leerkracht groep 1/2 basisschool De Schakel in Nieuw-Lekkerland.

Jonge kinderen willen spelen en onderzoeken. Dat zit er 'gewoon in', zou je kunnen zeggen. Het zijn leidende activiteiten voor hun ontwikkeling en voor fundamentele leerprocessen.

Als je kunt spelen dat je molenaar bent, dan leer je over hoge en lage boezems, speel je verhalen over wonen en werken in een molen, zijn er aangrijpingspunten om te leren schematiseren en gebruik te maken van bronnenmateriaal.

In deze workshop leef je mee met onderzoekende kinderen en hun leerkracht.

- **Zin in lezen krijgen!**

Een goede lezer word je als je teksten leest die je raken.

(Ronde 2, Zaal Bach 1)

(Ronde 3, Zaal Bach 1)

Gerlanda van de Vendel, leerkracht groep 3/4 en OGO-coördinator De Korenaar Apeldoorn

Ria van Geerenstein, leerkracht en onderbouwcoördinator De Sjofar Apeldoorn

Een goede lezer word je als je teksten leest die je raken. Je hebt wat met het onderwerp, het idee, het verloop van het verhaal of de schrijver.

Door in de klas met de juiste verhalende en informatieve teksten te werken, kunnen de leerlingen zo'n betrokken leesattitude ontwikkelen en vlot en vloeiend lezen!

In deze workshop gaan we hiermee aan de slag en kijken met behulp van de juiste boeken welke activiteiten geschikt zijn voor de grote groep, kleine groep en individuele kinderen. De boekenkring komt hierbij in beeld en natuurlijk expert lezen.

Leerkracht en onderbouwcoördinator Ria van Geerenstein van De Sjofar uit Apeldoorn maakt duidelijk hoe zij dit aanpakt samen met haar collega's en we gaan in op de achtergrond en resultaten van deze aanpak.

- **OGO-groepsplannen op De Archipel: geen papieren tijgers maar uitgangspunt voor dagelijks handelen!!**

Hoe ziet het werken met groepsplannen eruit in de praktijk van groep 3 en 6/7?

(Ronde 1, Zaal Bach 2)

(Ronde 2, Zaal Bach 2)

Ester van Oers, intern begeleider KBS De Archipel

Eva Tol, leerkracht van groep 3 KBS De Archipel

Annemarie Kool, leerkracht van groep 6/7 KBS De Archipel

In deze workshop laat intern begeleider Ester van Oers zien hoe op de Archipel gewerkt wordt met groepsplannen. Aan de hand van een voorbeeld uit groep 3 en groep 8 krijg je een kijkje in de praktijk hoe dit er tijdens een themaperiode uitziet. Hoe signaleren we welke kinderen extra zorg nodig hebben? Welke rol hebben Horeb en Parnassys? Welke doelen worden er gesteld en hoe organiseer je dit als leerkracht? Naast werkactiviteiten is er ruimte voor uitwisseling en het stellen van vragen.

- **Drama, taal en sociale vaardigheden**

Door te spelen voor en met elkaar en daar op te reflecteren, wisselen de kinderen met elkaar uit over hun belevingswereld.

(Ronde 3, Zaal Strauss 1)

Liesbet Bool, seniorconsulent Stichting Taalvorming

In (prenten)boeken is veel aanleiding te vinden om (toneel) te spelen met de kinderen. Je kunt rollen spelen, spelletjes te doen en korte toneelstukjes te maken. De thema's en verhaallijnen uit boeken vormen de aanleiding om met de kinderen te spelen over hun eigen gedachten, gevoelens en belevenissen. Zo kunnen ze samen met de figuren uit een boek kijken naar de wereld om hen heen, en net als hen kijken hoe je iets kunt aanpakken.

Door te spelen voor en met elkaar en daar op te reflecteren, wisselen de kinderen met elkaar uit over hun belevingswereld. Ze herkennen gevoelens, gedachten en belevenissen maar zien ook hoe ieder op zijn eigen wijze daar mee om kan gaan. Met de inzet van drama kun je kinderen de wereld leren bekijken vanuit meerdere perspectieven: die van hun verschillende klasgenoten en die van de figuren uit een boek.

In deze workshop laat Liesbet Bool zien hoe je dit kunt aanpakken in je onderbouwgroep.

- **Techniek in groep 1/2.**

Kleuters leren door doen, experimenteren wat vooraf gaat aan presteren.

Wat vraagt dat van jou als leerkracht?

(Ronde 1, Zaal Kernhem 4)

Annemarie Dek, docent Haagse Hogeschool

Je stelt de juiste vragen, zoals: 'Wat hebben we nodig om . . . te kunnen maken?

en je biedt materialen aan die onderzoek uitlokken, je merkt dat kleuters gaan bedenken, overleggen en experimenteren. De rijk ingerichte knutselkasten en onderzoek stimulerende materialen, magneten, vergrootglazen enz. lokken nieuwsgierigheid uit. Ook creatieve technieken zijn heel geschikt om mee te experimenteren. Door foto's en materialen krijg je een idee hoe je over techniek met kleuters kan werken en praten.

De combinatie van het onderwijsaanbod, de materialen, en jouw werkwijze zorgen ervoor dat kleuters uitgedaagd worden om te denken. Het denken van kinderen sturen door het stellen van goede vragen, in combinatie met uitdagend materiaal levert op dat kleuters zelf tot bedenken, plannetjes maken, komen. En kijk, zo komen de 'uitvindingen' van kleuters tot stand. De betekenisvolle materialen en de keuze, om er zelf mee aan de slag te mogen levert betrokkenheid op. Dat is wat je wilt. De materialen die je als leerkracht nodig hebt om mee aan de slag te gaan, zijn niet moeilijk of heel duur, in elk huishouden te vinden of heel gemakkelijk aan te schaffen. Tijdens de workshop ga je zelf aan de slag en je doet ideeën op om met de kinderen uit te voeren.

- **HOREB onlosmakelijk verbonden aan Ontwikkelingsgericht Onderwijs!**

In deze workshop maakt u kennis met de nieuwe Horebsite.

(Ronde 3, Zaal Bach 3)

Hermien de Waard, nascholer en onderwijsontwikkelaar bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs.

De digitale HOREB is een toegankelijk en effectief hulpmiddel bij de invoering van Startblokken en Basisontwikkeling. In deze workshop maakt u kennis met de nieuwe HOREB-site. HOREB is nu ontwikkeld voor de kinderopvang, voor de onderbouw en voor de bovenbouw. In de workshop neem ik als uitgangspunt de module voor de onderbouw, maar afhankelijk van de deelnemers kan ik ook inkijkjes geven in de andere modules. We focussen ons op de belangrijkste onderdelen: Logboek - Kinderdagboek - Activiteitenboek. Ook het werken met digitale groepsplannen komt aan bod. HOREB: je kunt echt niet zonder.

- **Ontwikkelingsgericht geschiedenis maken in de klas.**

Maar er moet ook nog getoetst worden: een interessante uitdaging

(Ronde 1, Zaal Kernhem 3)

Bart Dalmayer, docent Haagse Hogeschool

“Hij die geen nieuwe oplossingen wil toepassen moet nieuwe kwaden verwachten; want de tijd is de grootste vernieuwer” Francis Bacon

In OGO construeren we samen met de kinderen beelden van het verleden, door middel van actief leren bereiden we hen voor op een leven als geïnformeerd burger in een rechtsstaat. Mooie woorden allemaal, maar de overheid legt ons eindtermen op en toetst die; er is een ontwikkeling naar steeds meer controle op de beklijving van leerinhouden. Daar zullen we ons toe moeten verhouden.

Kunnen we ontwikkelingsgericht onderwijs, waarin kinderen vanuit de actualiteit vragen stellen, kritisch bronnen bekijken en geschiedenis tot leven laten komen, zo presenteren dat er voldoende kennis geborgd blijft?

De antwoorden zullen we proberen te vinden in deze bijeenkomst. Wat maakt de oriëntatie op tijd zo specifiek? Het zal gaan over leren in samenhang, werken aan beeldvorming, de tien tijdperken en natuurlijk de rol van de leerkracht

- **Schrijven in aansluiting op de referentieniveaus**

Het werken met verschillende tekstgenres en het verbinden van schrijfonderwijs met zaakvakonderwijs.

(Ronde 1, Zaal Strauss 1)

(Ronde 2, Zaal Strauss 1)

Suzanne van Norden, seniorconsulent Stichting Taalvorming

De Stichting Taalvorming is al een paar jaar bezig haar succesvolle didactiek voor het taaldomein Teksten schrijven (stellen) uit te breiden. We zijn nieuwe werkvormen aan het ontwikkelen, beter toegesneden op de eisen die aan schrijven gesteld worden in alle leerjaren en aansluitend op de inmiddels verplichte nieuwe Referentieniveaus Taal.

Een belangrijke vernieuwing is het werken met verschillende tekstgenres en het verbinden van schrijfonderwijs met zaakvakonderwijs. We schrijven met kinderen van alle groepen, naast teksten over hun ervaringen, ook instructieteksten, informatieve teksten, onderzoeksverslagen, verklarende teksten, verhalen, meningsteksten. Belangrijke onderdelen van de lessen zijn: kringgesprekken, tekstbesprekingen, tweetal- en groepsopdrachten op niveau.

Suzanne van Norden laat in deze workshop zien en ervaren hoe we daarmee aan het werk zijn. We zijn enthousiast over de resultaten tot nu toe en denken dat het onderwijs in teksten schrijven een flinke stap vooruit kan maken met deze aanpak.

- **Kinderen leren onderzoeken**

De Ackerweide werkt aan een doorgaande lijn in onderzoeksvaardigheden, van de middenbouw naar de bovenbouw, met daarin de onderdelen die per leerjaar worden aangeboden.

(Ronde 1, Zaal Bach 3)

Gerri Koster, nascholer en onderwijsontwikkelaar bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs

Marlies Los, leerkracht van groep 5 CBS Ackerweide in Pijnacker

In groep 5 wordt het onderzoek een leidende activiteit. De leerkrachten werken structureel aan het opbouwen van onderzoeksvaardigheden. Uitgangspunt is een vragenwand opbouwen met goede onderzoeksvragen. Door onderzoeksplannen te maken, krijgt de leerkracht zicht op de aan te leren onderzoeksvaardigheden en strategieën.

In de workshop starten we met de vragenwand en onderzoeken we wat de leerlingen nodig hebben om hun onderzoek goed te kunnen uitvoeren.

Welke lijn zet je als leerkracht uit?

Hoe kan de leerkracht instructie geven en de onderzoeksvaardigheden oefenen?
Wat hebben de leerlingen nodig om de onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen?
We laten een voorbeeld zien uit de praktijk waarbij we de opbrengst voor de leerlingen en de leerkracht in kaart brengen.

• **Vakkennis opbouwen in onderzoeksactiviteiten**

Direct toepasbaar voor leerkrachten van de groepen 5-8 die aan de slag willen met interessante bovenbouwthema's.

(Ronde 2, Zaal Kernhem 4)

(Ronde 3, Zaal Kernhem 4)

Lorien de Koning, nascholer en onderwijsontwikkelaar bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs.

Colette Dick, leerkracht van groep 8 Basisschool de Zuiderzee in Amsterdam.

Super om te thematiseren met leerlingen in de bovenbouw! Leerling zijn enthousiast en betrokken en het gaat in de klas ineens over hele andere zaken, zoals: spannende eigen ervaringen of boeiende kwesties uit het nieuws. Ondanks deze positieve sfeer in de groep maken we ons toch stiekem zorgen, want leren de leerlingen zowel genoeg? Wat weten ze nu aan het einde van het thema?

In deze workshop zoomen we in op:

- Hoe leerlingen in de rol van onderzoeker actuele kennis en vaardigheden op kunnen doen.
- Hoe de leerkracht zijn aanbod zo organiseert dat alle leerlingen voldoende kansen krijgen om inzicht op te bouwen van relevante inhoud en bedoelingen.
- Hoe de leerkracht tijdens en na afloop van het thema zijn onderwijsopbrengsten en de ontwikkeling die leerlingen hebben doorgemaakt in beeld kan brengen.

Zodat we straks zeker weten dat in onze mooie bovenbouwthema's de voor de leerling relevante kennis en vaardigheden diep verankert zitten.

• **Kinderen anno 2013, wat verbindt ze en wat verslindt ze?**

De twitter- en zapgeneratie bekeken vanuit een onderwijspedagogisch perspectief.

(Ronde 2, Zaal Kernhem 3)

(Ronde 3, Zaal Kernhem 3)

Ellen de Haan, LEF Onderwijsadvies

Deze interactieve workshop zoomt in op recent onderzoek dat is gedaan naar hoe kinderen, uit de huidige generatie, leren en zich ontwikkelen. Er is daarbij aandacht voor de leefomgeving waarin kinderen opgroeien, de middelen die hen ter beschikking staan en de opvoedende en vormende (school)taak van de (ogo)professional daarin.

Volgens Engeström (Zone, jaargang 11, 2012 nr.3) zijn iPads alleen niet genoeg om tot leren te komen. Hij benadrukt hoe object en dialoog nauw met elkaar verbonden zijn. Hij pleit voor een betekenisvolle inzet van de digitale tools. Doelgericht en vanuit een heldere visie. In deze workshop gaan we vooral onderzoeken welke opvattingen ten grondslag liggen aan uw visie op goed onderwijs anno 2013. Wat vindt U van belang dat kinderen leren en wat helpt hen om samen met U nieuwe kennis te (re)construeren in een samenleving die steeds sneller lijkt te veranderen? Waar wilt (of kunt) U meebewegen en waar haakt U af?

Vanuit een theoretisch, wetenschappelijk kader gaan we in gesprek met elkaar om dit vervolgens te verbinden aan de praktijk: uw praktijk!

• **Filosoferen met kinderen**

Ronde tafel overleg 'Filosoferen met kinderen in Ontwikkelingsgericht Onderwijs'. We zijn benieuwd naar jouw inbreng.

(Ronde 2, Zaal Bach 3)

Chiel van der Veen, docent en promovendus Onderwijspedagogiek VU

Janneke Hagenaar en Levineke van der Meer, nascholer en onderwijsontwikkelaar bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs.

Silke van den Berg, masterstudent Theoretische Pedagogiek.

Helga Dol, Adjunct-directeur Paulusschool Heiloo

Elsbeth Glas, leerkracht Paulusschool Heiloo

Schuif aan bij ons ronde tafeloverleg rondom “filosoferen met kinderen”. We nodigen mensen met verschillende achtergronden uit om plaats te nemen aan onze tafel: Chiel van der Veen en Silke van den Berg (Vrije Universiteit Amsterdam), Levineke van der Meer (De Activiteit), Janneke Hagenaar (Netwerk Identiteit), en leerkrachten van De Paulusschool te Heiloo. Samen gaan we in gesprek! In Ontwikkelingsgericht Onderwijs (OGO) zijn we uit op de brede persoonsontwikkeling van kinderen en willen we dat kinderen zich ontwikkelen tot kritische denkers die deelnemen aan de wereld om hen heen. Hiertoe nemen kinderen in OGO deel aan verschillende onderzoeksactiviteiten waarin zij vanuit eigen vragen de wereld verder ontdekken. Vanuit die vragen gaan kinderen op zoek naar antwoorden en nieuwe kennis. Het gaat hierbij altijd gaat om “voorlopige antwoorden” waarmee kinderen kennis over de wereld opbouwen. Maar er zijn ook vragen waarbij niet zozeer de antwoorden als wel het denken over de dingen, helpen om jezelf te ontwikkelen. In de oudheid kende men deze manier van denken al onder de noemer “filosoferen”. In dit ronde tafel overleg willen we met elkaar in gesprek over de verbinding tussen OGO en filosoferen met kinderen. Wat zegt de theorie hierover, wat betekent dit voor leerkrachten en hoe kan dat er in de Ontwikkelingsgerichte praktijk uit gaan zien. We sluiten het overleg af met plannen voor de eigen praktijk, waarbij ieder vanuit zijn eigen achtergrond een bijdrage kan leveren.

- **Aan de slag met de digitale HOREB Bovenbouw!**

Welke mogelijkheden biedt digitaal HOREB voor de bovenbouw?

(Ronde 3, Zaal Bach 4)

Tonny Bruin, nascholer en onderwijsontwikkelaar bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs

Eindelijk is het dan zover... de doorgaande lijn van HOREB digitaal van onderbouw naar bovenbouw. Alle gemakken van digitaal observeren, registreren en evalueren zijn nu ook klaar voor de bovenbouw. Het activiteitenboek, logboek en kinderdagboek/portfolio zijn beschikbaar via het digitale systeem van HOREB. Wij ervaren het als een kunstwerk. Door kinderziektes uit de onderbouwversie serieus te verbeteren ligt er een geweldig verbeterde versie van de hele systematiek van HOREB en daar plukt de bovenbouw dan direct vruchten van.

In deze workshop surfen we door de nieuwe systematiek en krijg je als bovenbouwer zicht op hoe je het thema plant, volgt en evalueert en werkt aan een leerlingvolgsysteem vanuit het concept van OGO.

Directie / Management

- **Hoe OGO kwaliteitskaarten OGO schoolontwikkeling kunnen dragen en werkdruk verlagen!**

Kwaliteitskaarten als analyse instrument voor de kwaliteit van OGO en het team als professionele leergemeenschap.

(Ronde 1, Zaal Bach 4)

Paul van Hees, directeur OBS Darwin

Tonny Bruin, nascholer en onderwijsontwikkelaar bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs

In de praktijk van basisschool Darwin in Oisterwijk blijken de OGO kwaliteitskaarten een prima instrument om de koers van de school te verstevigen en ervaren werkdruk te verlagen. Het team van Darwin kent een grote diversiteit in teamleden. De directeur speelt een cruciale rol in het leiding geven aan schoolontwikkeling. Hij zal het profijt van het gebruik van de kaarten vanuit zijn ervaringen toelichten.

Wij vertellen het verhaal van de kwaliteitskaarten als analyse- instrument voor de stand van zaken op deze school met betrekking tot de kwaliteit van OGO en het team als professionele leergemeenschap. Met een uitstekende basis werken we nu constructief aan de opbouw van OGO en aan een team dat zich steeds professioneler verbindt met beter onderwijs voor hun leerlingen. Motto: ‘Wat we willen dat leerlingen gaan kunnen leven wij zelf voor’.

Het mooie resultaat uit zich in de samenhang tussen schoolplan en kwaliteitsverbetering, OGO in de praktijk brengen en het opbouwen van een bekwaam en professioneel team. Met name de aandacht voor professioneel gedrag van het team maakt dit traject uniek. Het gebruik maken van een logboek keert terug als basishulpmiddel maar nu voor leerkrachten. Zij schrijven over hun eigen ontwikkeling vanuit individuele verantwoordelijkheid binnen de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het team. Een sleutel om nieuwe deuren te openen. Na deze workshop heb je handvatten om schoolontwikkeling visiegericht te leiden. Wij nemen jullie graag mee in onze belevenissen!

- **Samen OGO invoeren dat is een echte activiteit!**

Schoolontwikkeling en het belang van 'kartrekkers'
(Ronde 2, Zaal Bach 4)

Rienkje van der Eijnden en Carla Mantel, IB-ers van basisschool Octant te Assendelft
Bea Pompert, nascholer en onderwijsontwikkelaar bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs

'Ogo-kartrekker, OGO-specialist, OGO-LB-er', geweldige benamingen voor speciale mensen in het team. We hebben ze nodig.

Basisschool Octant zet twee jaar geleden het verbeteren van het teksten schrijven door alle leerlingen op de agenda. Het team formuleert hun gezamenlijke idealen. 'Alle kinderen kunnen schrijver worden en alle leerkrachten kunnen dat proces leren begeleiden.' Er wordt een ontwikkelplan gemaakt, waarin nascholing én interne begeleiding naadloos op elkaar worden aangesloten.

Rienkje en Carla vertellen over de twee jaar 'kartrekken' in dit proces. Zij maken duidelijk welke taken zij op zich nemen. En welke kwesties om oplossingen vroegen.

Bea Pompert is als nascholer betrokken en zal iets vertellen over haar rol. De workshop gaat ook over de plaats van teksten schrijven in elke OGO klas. Natuurlijk brengen wij de resultaten in beeld van dit hele traject.

Wetenschap

- **Goed onderwijs, het kind, en de wereld**

Deze workshop is een vervolg op de plenaire lezing van Gert Biesta.
(Ronde 3, Zaal Bach 2)

Prof. Dr. Gert Biesta, University of Luxembourg

Deze workshop biedt gelegenheid om met Gert Biesta in gesprek te gaan over zijn lezing en zijn opvattingen over goed onderwijs.

Afsluitende borrel

16.00-17.00 uur

Tijdens de afsluitende borrel maakt u kennis met de

Dé Poëzie Jukebox

Een poëtische opfrisser voor elke gelegenheid!

Cabaretier Rop Janze uit Bovenkarspel loopt rond met een fleurig sandwichbord. Daarop staan ongeveer 35 gedichten. Ontroerende, grappige, absurde, splinternieuwe en gouwe ouwe. Van Slauerhoff tot Annie MG Schmidt, van Vasalis tot Jan Hanlo, van 'Domweg gelukkig in de Dapperstraat' tot 'Blote Skeelerman'. Gedichten voor volwassenen, maar ook gedichten voor, over en door kinderen. En zelf geschreven gedichten als Xenotransplantatie en Drank.

Speciaal voor de OGO-conferentie van de OGO-Academie neemt hij het gedicht: "Overwegingen van een leraar" van T. van Deel mee. U kiest, hij draagt voor. Uit het blote hoofd natuurlijk.

We adviseren u om contant geld mee te nemen voor de interessante producten die verkocht worden bij de stands.

Overzicht standhouders

 <p>Academie voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs</p> <p>Freya Janssen-Vos signeert bij de stand van de OGO-Academie haar nieuwste boek: 'Baanbrekers en Boekhouders' 11.15-11.40 uur 13.30-14.00 uur</p>	 <p>Landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs</p>
 <p>EDUCATIEF • PROFESSIONEEL</p> <p>Naast het boek 'Baanbrekers en Boekhouders' Freya Janssen-Vos is er nog meer OGO-literatuur te koop bij de stand van uitgeverij van Gorcum</p>	
 <p>Hanneke Verkleij FOTOGRAFIE</p>	
	 <p>Een kind leert zelf, maar niet vanzelf Obs de Klim Utrecht</p>
<p>Maakt iets los!</p> <p>Hands In Motion massages</p> 	 <p>Basisschool de Sjofar</p>
	 <p>Academie voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs</p>